

بررسی اثر آزمایشگاهی گل ختمی بر روی فرم پروماستیگوت لیشمانیا ماژور

دکتر شریف مراغی *، مهندس محمد حسین فیض حداد *، دکتر محمد لیراوی **

خلاصه:

گل ختمی کاربرد زیادی در درمان بیماریهای مختلف بخصوص بیماریهای پوستی دارد. این گیاه از تیره پنیرک بوده و دارای گونه‌های متفاوتی است. در بررسی انجام شده غلظتهای مختلف از عصاره آبی - الکلی گل ختمی بر روی فرمهای پروماستیگوت لیشمانیا ماژور اثر داده شد و مشخص شد که این گیاه با حداکثر غلظت ۱/۶۹۸ میلی گرم در ۱۰۰ میلی لیتر و IC50 معادل ۰/۹۱۶ میلی گرم درصد باعث مهار تحرک و در همان غلظت و با IC50 معادل ۰/۹۳۰ میلی گرم درصد باعث رشد کامل فرمهای پروماستیگوت می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: گل ختمی، پروماستیگوت.

مقدمه:

در حال حاضر حدود ۱۲ میلیون نفر در دنیا به این انگل آلوده و ۳۵۰ میلیون نفر نیز در معرض آلودگی به این انگل قرار دارند کودکان بیش از هر گروه سنی دیگر به این بیماری حساس هستند سوء تغذیه و ضعف سیستم ایمنی زمینه ساز ابتلاء به بیماری در افراد می‌باشد (۶). از مهمترین مراکز آلودگی به سالک در جهان می‌توان به کشورهای شرقی - منطقه خاورمیانه با آب و هوای گرمسیری و نیمه گرمسیری اشاره نمود در حالیکه شیوع این بیماری در منطق کوهستانی کمتر می‌باشد سابقه بیماری سالک در کشور ایران طولانی است. بطوریکه اولین بار محمد بن زکریای رازی در قرن پانزدهم هجری این بیماری را توصیف نموده است و هشت قرن بعد پزشکان روسی این بیماری را گزارش نمودند. از نظر انتشار بیماری در ایران نیز استانهای خراسان و اصفهان

گل ختمی گیاهی علفی از تیره پنیرک است که دارای گونه‌های متفاوتی می‌باشد. تمام قسمتهای مختلف این گیاه دارای اثرات درمانی است. یکی از کاربردهای این گیاه در درمان سالک می‌باشد (۱). این بیماری از قدیم در کشور ایران شناخته شده است. بطوریکه در کتب قدیم پزشکی ایران از جمله قانون ابن سینا از آن به عنوان زخمی یاد شده که خیرونیه نام دارد. این زخم مدتها دوام داشته و درمان آن مشکل و مقاوم به داروهای گوناگون می‌باشد.

سالک یا لیشمانیوز جلدی پس از بیماری مالاریا شایعترین بیماری منتقله توسط حشرات می‌باشد. که در بسیاری از کشورهای گرمسیری و نیمه گرمسیری جهان بخصوص جهان سوم شایع است (۲).

* گروه انگل شناسی - دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اهواز.

** فارغ التحصیل، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اهواز.